

Høringsnotat – Forslag til endringer i ligningsloven og merverdiavgiftsloven for drosjenæringen

1 Innledning

Det foreslås å innføre en ordning hvor drosjesentralene blir pålagt å innberette opplysninger om tilknyttede drosjeeieres omsetning mv til skatte- og avgiftsmyndighetene. Opplysningene skal etter forslaget gis ukrevd.

Innsamling og bruk av opplysninger fra tredjeparter er et viktig virkemiddel for å sikre etterlevelse av skatte- og avgiftsreglene for samtlige skattytergrupper. Opplysningene bidrar til å effektivisere ligningsarbeidet og legger til rette for riktiger fastsettelse av skatte- og avgiftsgrunnlaget samt bedre kontroll på prioriterte områder. Innrapportering av omsetning mv. fra drosjesentralene vil kunne bidra til å avdekke inntekt som ikke er oppgitt til beskatning, samt virke preventivt ved at reell omsetning i næringen i større grad vil bli oppgitt til beskatning.

Forslaget medfører endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 6-3 og i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) ny § 16-8.

Oppgavepliktens omfang mv. foreslås fastsatt i forskrift gitt med hjemmel i ligningsloven § 6-16 bokstav b, jf. forslag til ny § 6-3 nr. 8 og merverdiavgiftsloven ny § 16-8 annet ledd, jf. ny § 16-8 første ledd.

2 Bakgrunn for forslaget

Kontroller i drosjenæringen i Oslo har avdekket at store deler av omsetningen blir unndratt fra skattelegging. Unndragelsene skyldes i stor grad mulighet til å manipulere opplysninger om omsetning og kjørelengde mv. Dette er opplysninger som lagres fortløpende i taksametrene som er installert i den enkelte drosje.

Gjentatte skattekontroller i drosjenæringen viser at dagens regler ikke er tilstrekkelig til å sikre at samtlige oppgir reell omsetning til beskatning. Allerede i 1992/1993 avdekket en begrenset kontroll av næringen betydelige beløp i unndratt omsetning, svart avlønning av sjåfører samt at utskrifter fra taksametrene ble makulert og erstattet av håndskrevne skiftlapper uten mulighet for å verifisere at disse var i tråd med de opprinnelige tallene. Effektmålinger av kontrollen viste at oppgitt omsetningen steg med 112 pst., innberettet lønn steg med 457 pst. og næringsinntekten med 75 pst. (justert for pris og trafikkvekst). Frem til år 2000 ble derfor kontrollene i drosjenæringen prioritert lavere. Ved årtusenskiftet kom det tips om økte skatteunndragelser i næringen. Samtidig var løyveantallet i Oslo blitt vesentlig utvidet og det var opprettet to nye drosjesentraler. I juni 2003 avholdt skattemyndighetene og Økokrim en samordnet aksjon. Etterfølgende bokettersyn viste samlet ikke-bokført omsetning på ca. 419 millioner kroner, svart avlønning på ca. 116 millioner kroner og utstrakt bruk av falsk inntektslegitimasjon (skiftlapper) hvor kontantomsetningen var redusert med inntil 60 pst. Det ble også avdekket ulovlig bortbestyring av løyver hvor verken leieinntektene eller inntektene fra det

ulovlig bestyrte løyvet var oppgitt til beskatning. I en etterfølgende kontroll i 2006/2007 ble det igjen avdekket store unndragelsen i næringen.

Skatteunndragelsene i drosjenæringen i Oslo har vist seg å være av et så stort omfang og pågått over så lang tid at det er grunn til å tro at det også forekommer andre steder. Det bør derfor iverksettes generelle tiltak som mer effektivt hindrer manipulering av falske inntektslegitimasjoner (skiftlapper) mv. Dersom ligningsmyndighetene kan sammenligne opplysningene som gis i selvangivelsen og næringsoppgaven med opplysninger som registreres løpende i taksameteret gjennom året, vil muligheten for å kunne manipulere opplysningene i skiftlappen bli redusert og eventuelle avvik kan bli avdekket allerede under ligningsbehandlingen. En ordning med rapportering av omsetningsopplysninger mv. fra drosjesentralen basert på opplysninger som hyppig lastes ned fra taksameteret i den enkelte drosje til sentralen vil derfor både være et effektivt og preventivt tiltak for å bidra til at drosjenæringen oppgir større del av omsetningen til beskatning.

3 Gjeldende rett

3.1 Opplysningsplikt for de skatte- og avgiftspliktige

Lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) bygger på et såkalt selvangivelsesprinsipp som innebærer at skattyter uoppfordret skal gi eller bekrefte nærmere opplysninger til ligningsmyndighetene. Både drosjeeierne og drosjesentralene har oppgave- og opplysningsplikt etter ligningsloven kapittel 4 for den næringsvirksomheten de driver. For næringsvirksomheten gjelder reglene i skatteloven, ligningsloven, bokføringsloven, regnskapsloven og revisorloven. Ansatte sjåførere skal på vanlig måte oppgi lønnsinntekten i selvangivelsen. Som arbeidsgiver skal drosjeeieren årlig innberette lønnsinntekten til sjåførene på lønns- og trekkoppgaven til ligningsmyndighetene.

Personbefordring mot vederlag er merverdiavgiftspliktig etter lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven). De avgiftspliktige skal levere omsetningsoppgaver som viser samlet omsetning og uttak fordelt på avgiftsfri og avgiftspliktig omsetning. Hovedregelen er 2-månedelige terminer, men er årsomsetningen under 1 million kroner, kan det søkes om å få levere årsoppgave. Etter merverdiavgiftsloven § 5-3 skal det beregnes merverdiavgift med redusert sats for omsetning og uttak av tjenester og formidling av tjenester som gjelder persontransport. Drosjeeier har full fradragsrett for inngående merverdiavgift (høy sats) på personkjøretøy som er anskaffet i persontransportvirksomheten, jf. merverdiavgiftsloven § 8-4 (1) c.

I tillegg til de generelle bokføringsreglene i lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring og forskrift 1. desember 2004 nr. 1558 om bokføring (bokføringsforskriften) er det gitt særskilte bestemmelser for drosjenæringen i bokføringsforskriften § 8-2 (§§ 8-2-1 til 8-2-3) Bokføringsforskriften § 8-2-1 bestemmer at bokføringspliktige som driver drosjevirksomhet skal registrere kontantomsetningen ved bruk av taksameter. Formålet er å sikre pålitelig dokumentasjon ved regnskapsføringen. Bokføringsforskriften § 8-2-2 stiller krav om at kontantomsetningen skal dokumenteres ved bruk av skiftlapper. Skiftlappene skal nummereres fortløpende og inneholde løyvenummer og taksameterets serienummer. Skiftlappen skal for hvert skift inneholde opplysninger om skiftets dato, klokkeslett for skiftets begynnelse og slutt, antall turer, brutto innkjørt beløp fordelt på kontant og kreditt, totale og besatte

kilometer, sjåførens navn og fødselsnummer eller annen identifikasjonskode, samt akkumulerte tall for totale kilometer og totalt innkjørt i kroner. Kilometer og kroner skal oppgis med henholdsvis minimum seks og nisifrede tall. Skiftlappene skal ved utskrift signeres fortløpende med fullt navn av skiftets sjåfør. Skiftlappen skal oppbevares i 10 år, jf. bokføringsforskriften § 8-2-3.

Skattedirektoratet har i medhold av ligningsloven § 4-4 nr. 7 og delegeringsvedtak av 28. november 1994 fastsatt skjemaet "Drosje- og lastebilnæring" (RF 1223). Skjemaet er pliktig vedlegg til selvangivelsen eller eventuelt selskapsoppgaven. Her skal drosjeeiere blant annet gi opplysninger om kjørelengde og bilkostnader spesifisert pr. bil og løyve, samt hvordan omsetningen fordeler seg på kontant og kredittomsetning og hvilket beløp som er registrert som bomtur. I tillegg fremkommer totalt kjørte kilometer og antall kilometer kjørt med passasjer.

3.2 Opplysningsplikt for tredjeparter

De opplysningene som de skatte- og avgiftspliktige gir i pliktige oppgaver til skatte- og avgiftsmyndigheten gir ikke alltid fullstendig grunnlag for å fastsette korrekt skatt og avgift. For å sikre korrekt fastsettelse av skatt og avgift, er det derfor nødvendig at skatte- og avgiftsmyndighetene får tilgang til opplysninger fra andre. Reglene om når ligningsmyndighetene kan innhente opplysninger fra tredjemenn er samlet i ligningsloven kapittel 6. En rekke tredjeparter har plikt til å ukrevet å gi opplysninger om andre skattytere til ligningsmyndighetene. Eksempler på slike oppgavegivere er arbeidsgivere, oppdragsgivere, pensjonsinretninger, banker, forsikringselskaper, barnehager, skolefritidsordninger, boligsameier og boligselskap.

Oppgavene utgjør hovedmengden av opplysningene i ligningsmyndighetenes grunnlagsdataregistre, og muliggjør forhåndsutfylling av selvangivelsen for lønnstakere, pensjonister og personlig næringsdrivende samt maskinell ligning og maskinelle kontroller. Innhenting av kontrollopplysninger og kontrollundersøkelser er også viktige ledd i kontrollarbeidet, og gir ligningsmyndighetene mulighet til å kontrollere om skattytere har oppfylt sin opplysningsplikt overfor ligningsmyndighetene etter ligningsloven kapittel 4.

Merverdiavgiftsloven kapittel 16 har regler om kontrollopplysninger og - oppgaver fra andre enn avgiftssubjektet. Opplysningene skal bare gis når avgiftsmyndighetene ber om det. Det er ingen bestemmelser i merverdiavgiftsloven som pålegger noen en plikt til ukrevet å innberette til avgiftsmyndighetene utbetalinger mv. til næringsdrivende. I likhet med ligningsmyndighetene kan avgiftsmyndighetene blant annet kreve at næringsdrivende gir opplysninger om ethvert økonomisk mellomværende med navngitt næringsdrivende når det knytter seg til begge parters virksomhet. Det kan kreves opplysninger om og spesifisert oppgave over varelevering og - kjøp, vederlag og andre forhold som knytter seg til mellomværendet og oppgjør for dette. Dette gjelder også omsetning som er skjedd gjennom mellommann, jf. merverdiavgiftsloven § 16-1.

3.3 Sanksjoner ved tredjeparts brudd på opplysningsplikten

Etter ligningsloven § 10-6 nr. 1 kan ligningsmyndighetene ilegge tredjeparter som ikke etterkommer plikten til å gi oppgave eller opplysning eller adgang til kontrollundersøkelse mv. etter ligningsloven kapittel 6 en daglig løpende tvangsmulkt frem til oppfyllelse skjer. Tvangsmulkt kan ilegges for å fremtvinge enhver oppgave

eller adgang til kontrollundersøkelse mv. som kan pålegges etter ligningsloven kapittel 6. Kompetansen til å ilegge tvangsmulkt er lagt til Skattedirektoratet og skattekontoret. Tvangsmulktens størrelse er ikke angitt i ligningsloven § 10-6 nr. 1, og mulkten kan derfor i utgangspunktet settes til det beløp som skattekontoret finner nødvendig for å få den opplysningspliktige til å etterkomme pålegget. Det er ingen beløpsgrenser, og tvangsmulkten størrelse fastsettes etter skjønn i det enkelte tilfelle.

Etter ligningsloven § 10-8 kan gebyr ilegges den som ikke leverer oppgaver etter ligningsloven §§ 6-16 c og 6-13 nr. 3 eller som unnlater å gi opplysninger om utenlandske oppdragstakere og arbeidstakere etter § 6-10 nr. 1 og 2 innen de fastsatte frister. Gebyret skal være et fast beløp pr. dag for hver opplysning som ikke leveres. Utfyllende bestemmelser om ileggelse av gebyr er gitt i forskrift 22. januar 1991 nr. 57 om gebyr ved for sent eller ikke leverte ligningsoppgaver og forskrift 17. juli 1994 nr. 725 om gebyr ved for sent levert, mangelfull eller uriktig oppgave etter ligningsloven § 6-10 nr. 1 og 2, jf. nr. 3. Gebyret ilegges av kommunekasserer, ligningsmyndighet eller annet offentlig organ som skal motta oppgaven. Hvis oppgavegiver godtgjør at feilen skyldes årsaker som han ikke kan lastes for, kan gebyret frafalles.

Avgiftsmyndighetene kan pålegge den som ikke etterkommer plikten til å gi opplysninger eller kontrolloppgaver etter §§ 16-1 til 16-6, å gi opplysningene under en daglig løpende tvangsmulkt, jf. merverdiavgiftsloven § 21-1 første ledd.

4 Omtale av drosjenæringen

4.1 Innledning

Drosjenæringen består av to hovedaktører, drosjesentral og drosjeeier (løyvehaver). Drosjesentralene formidler turer og dirigerer tilknyttede biler, mens drosjeeieren eller hans ansatte sjåfører utfører selve transporten. Sentralen og drosjeeieren er underlagt løyvemyndighetene i vedkommende fylkeskommune.

Vilkårene for utøvelse av drosjenæring er regulert i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy og forskrift 26. mars 2003 nr. 401 om yrkestransport innenlands med motorvogn eller fartøy.

Etter yrkestransportforskriften § 48 tredje ledd kan løyvemyndighetene (fylkeskommunen) bestemme at motorvogn som nyttes i drosjetransport skal være utstyrt med godkjent taksameter, samt kommunikasjonsutstyr eller annet spesialutstyr. Utgiftene til anskaffelse, montering og vedlikehold av apparatene dekkes av løyvehaveren. Taksameteret registrerer kontantomsetningen, distanse, takst, klokkeslett etc. I tillegg lagres alle data slik at det kan produseres skiftlapper som tilfredsstillende kravene i bokføringsforskriften § 8-2-1.

4.2 Drosjeeieren (løyvehaver)

Drosjeeiere er selvstendig næringsdrivende og må ha behovsprøvd løyve for persontransport for å drive virksomheten, jf. yrkestransportloven § 9 jf. § 4.

De fleste drosjevirkosomheter drives i form av enkeltpersonforetak fordi drosjeløyver er personlige. Drosjeløyve tildeles normalt etter ansiennitet, jf. § 43. Er det ikke noen søker som har fortrinnsrett etter § 43 avgjør fylkeskommunen etter eget skjønn hvem som skal tildeles løyve. I disse tilfellene kan løyve også tildeles selskap eller annen

juridisk person, jf. § 44. Den enkelte drosjeeier blir tildelt ett løyve, men det er mulighet for å ta ut reserveløyver i tillegg til at vedkommende kan bestyre løyver for andre som er midlertidig ute av stand til å drive eget løyve. Det er ett løyve pr. bil. Drosjeeier kan ha en eller flere ansatte sjåførere.

Etter yrkestransportforskriften § 46 kan fylkeskommunen pålegge løyvehavere å være tilknyttet en sentral. På steder med lite trafikkgrunnlag og få løyver, er det såkalte bopelsløyver.

4.3 Drosjesentralen

Regler om drosjesentralens organisasjon og virksomhet fastsettes i vedtekter som skal godkjennes av løyvemyndigheten, jf. yrkestransportforskriften § 46.

Drosjesentralene kan være organisert på ulike måter. For eksempel kan sentralen være et andelslag eid av tilsluttede løyvehavere, mens et aksjeselskap eid av andelslaget står for driften. Sentralene kan også være organisert som aksjeselskap/enkeltpersonforetak hvor tilknyttede løyvehavere bare er tilsluttet i form av turformidling og eventuelle støttefunksjoner som fakturering av kreditturer til kredittkortselskaper. Sentralen kan også eie og drive egne løyver. Eierne av sentralene kan være profesjonelle investorer/selskap, drosjeeiere mv. Hvor mange drosjer som er tilknyttet sentralen varierer fra to til over tusen biler.

Sentralenes oppgave er å formidle turer mellom publikum og drosjene, utarbeide takster, fakturere kreditturer til kredittkortselskaper mv. og formidle oppgjøret til den enkelte drosjeeier, samt anskaffe og drifte dataanlegg som kommuniserer med taksametrene som sitter i bilene. Sentralen kan også ha rutiner for kontroll av drosjene, som jevnlig kontroll av taksametrene. Det er sentralene som forestår oppgjør av all annen kjøring enn kjøring som er gjort opp kontant. For å få oppgjør sender drosjeeier derfor opplysninger fra taksameteret enten online pr skift eller senest en gang pr måned. Ifølge Norges Taxiforbund har minst 80 pst. av drosjene taksametre som sender opplysningene fra skiftlappen elektronisk til serveren i drosjesentralen når et skift avsluttes. De øvrige 20 pst. rapporterer til sentralene samlet en gang pr. måned. Flere drosjeeiere har også avtalt at regnskapsføreren kan logge seg på sentralens server og laste ned drosjeeierens skiftlapper for siste periode, som da blir automatisk postert i regnskapet.

Løyvehavere som skal være tilknyttet drosjesentral, plikter å betale avgift til dekning av sentralens driftskostnader og innskudd til finansiering av de faste anlegg som er nødvendig for sentralens drift, jf. yrkestransportforskriften § 46 tredje ledd.

Løyvemyndigheten kan fastsette nærmere regler for drosjevirkomheten i løyvedistriktet. Slike regler kan i detalj foreskrive hvordan virksomheten skal utøves, herunder løyvehavers og drosjeførers plikter overfor publikum, drosjesentral mv., jf. yrkestransportforskriften § 46 siste ledd.

5 Vurderinger og forslag

5.1 Innledning

Innsamling og bruk av opplysninger (grunnlagsdata) fra tredjeparter er et viktig virkemiddel for å sikre etterlevelse av skatte- og avgiftsreglene. Slike opplysninger vil også få økt betydning for fastsettelsen av skatt og avgift for selvstendig

næringsdrivende. Skatteetaten arbeider med å modernisere systemene som brukes for å samle inn ukrevde opplysninger fra tredjemenn etter ligningsloven kapittel 6 om Kontrollopplysninger og ligningsoppgaver fra tredjemann. Bedre kvalitet og omfang på tredjepartsoppgaver vil forenkle arbeidet med selvangivelsen for skattyterne, effektivisere likningsarbeidet og tilrettelegge for bedre kontroll på prioriterte områder.

Drosjenæringen ligger godt til rette for en ordning med ukrevet rapportering av opplysninger. Relevante skatteopplysninger registreres allerede elektronisk i en skiftlapp etter hvert skift og overføres til drosjesentralen. Når skiftlappen overføres til sentralen, reduseres den enkelte drosjeeiers mulighet til å manipulere omsetningsopplysningene i skiftlappen vesentlig. Det foreslås derfor at sentralene får plikt til ukrevet å gi disse opplysninger til skatte- og avgiftsmyndighetene.

En slik innberetning vil medføre at reell omsetning blir oppgitt til beskatning i større grad enn i dag samtidig som kontrollen av beskatningsgrunnlaget blir betydelig effektivisert. Ligningsmyndighetene vil allerede under ligningsbehandlingen ha tilgang til opplysningene fra skiftlappen (tredjepartopplysningene fra drosjesentralene) ved vurderingen av den enkelte drosjevirkosomhet sin næringsoppgave. Dersom en drosjeeier ikke sender inn selvangivelse med vedlegg vil opplysningene danne et sikrere utgangspunkt for å fastsette inntekten ved skjønn. Det vil også være mindre attraktivt med ulovlig bestyring av løyver fordi omsetningen vil bli knyttet til opprinnelig løyvehaver. Rapportering av omsetningsstørrelser vil også medføre at lønnsutbetalinger til ansatte sjåførere i større grad oppgis og med korrekt beløp.

5.2 Hvem opplysningsplikten påhviler

Det er vurdert om ansvaret for å motta og lagre skiftdata for senere rapportering til skatte- og avgiftsmyndighetene bør legges til en annen uavhengig tredjepart enn sentralen. Det er imidlertid vanskelig å se at sentralen kommer i en annen stilling enn andre tredjeparters mulige relasjoner til ansatte, kunder mv. Det fremstår også mest hensiktsmessig å legge oppgaven dit da drosjebransjen allerede har investert i ordninger med nedlastning av skiftdata til sentralene.

Det foreslås at drosjeeiere som ikke har tilslutningsplikt til en sentral inntil videre ikke omfattes av ordningen.

Drosjesentralenes rapporteringsplikt foreslås fastsatt i ligningsloven ny § 6-3 nr. 8 og merverdiavgiftsloven ny § 16-8 første ledd.

Den nærmere reguleringen av oppgavepliktens omfang mv. foreslås fastsatt i forskrift med hjemmel i ligningsloven § 6-16 bokstav b, jf. ny § 6-3 nr. 8 og merverdiavgiftsloven ny § 16-8 annet ledd. Se omtalen nedenfor.

Det vises til forslag til endringer i ligningsloven ny § 6-3 nr. 8 og til merverdiavgiftsloven ny § 16-8.

5.3 Hvilke data som skal overføres til sentral og innberettes til ligningsmyndighetene

Hvilke data som overføres til sentralen vil i utgangspunktet være avgjørende for hvilke opplysninger som kan innbrettes til ligningsmyndighetene.

Dataene som fremkommer av skiftlappen varierer, men må minimum fylle kravene i bokføringsforskriften § 8-2-2 om inntektslegitimasjon for drosjeeiere. Skiftlappene skal nummereres fortløpende og inneholde løyvenummer og taksameterets serienummer. Skiftlappen skal for hvert skift inneholde skiftets dato, klokkeslett for skiftets begynnelse og slutt, antall turer, brutto innkjørt beløp fordelt på kontant og kreditt, totale og besatte kilometer, sjåførens navn og fødselsnummer eller annen identifikasjonskode, samt akkumulerte tall for totale kilometer og totalt innkjørt i kroner. Kilometer og kroner skal oppgis med henholdsvis minimum seks og nisifrede tall. (Skiftlappene skal ved utskrift signeres fortløpende med fullt navn av skiftets sjåfør.) Skiftelappen lastes over til sentralen enten direkte etter hver avsluttet skift eller samlet en gang pr måned.

Til skatte- og avgiftsformål vil det ikke være nødvendig å overføre alle opplysningene i skiftlappen til skatte- og avgiftsmyndighetene. Skatte- og avgiftsmyndighetene vil bare ha behov for opplysninger som er nødvendige for å kontrollere at de vesentligste størrelsene i næringsoppgaven m/vedlegg bli korrekt oppgitt. Dette vil være sentrale omsetningsopplysninger som allerede fremgår av skiftlappen som for eksempel brutto innkjørt beløp fordelt på kontant og kreditt, totale og besatte kilometer.

Hvilke opplysninger drosjesentralene skal innberette foreslås fastsatt i forskrift med hjemmel i ligningsloven § 6-16 og merverdiavgiftsloven ny § 16-8 annet ledd. Rammen for hvilke opplysninger som kan kreves innberettet er klart angitt i forslaget til lovtekst, jf. *"opplysninger fra skiftlappen"* i ny ligningslov § 6-3 nr. 8 og merverdiavgiftsloven ny § 16-8 nr. 1. Egen høring av forskriften antas derfor ikke nødvendig. Finansdepartementets myndighet etter ligningsloven § 6-16 og merverdiavgiftsloven kapittel 16 til å gi forskriftsbestemmelser er delegert til Skattedirektoratet.

For rapporteringsformål må sentralene lagre og bearbeide data som er mottatt fra taksametrene gjennom året slik at relevante skatteopplysninger summeres for kalenderåret før det innberettes på den enkelte drosjeeiers organisasjonsnummer.

5.4 Tidspunktet for å levere oppgave til skatte- og avgiftsmyndighetene

Det foreslås at fristen for å rapportere til skatte- og avgiftsmyndighetene settes i forskrift. Fristen foreslås satt slik at opplysningene er tilgjengelige for skatte- og avgiftsmyndighetenes oppgavekontroll. For skatteformål er det tilstrekkelig at rapporteringen skjer samlet en gang i året etter inntektsåret. For avgiftsformål vil en årlig innberetning gjøre at skiftdata ikke er tilgjengelige for oppgavekontroll av drosjeeieren med ordinære tomånedsterminer. Det antas imidlertid å være byrdefullt å pålegge sentralene en tomåneders innberetning i tillegg til en årlig innberetning. Det foreslås derfor inntil videre at drosjesentralene rapporterer inn en gang årlig samlet både for skatt og merverdiavgift. På sikt kan det være aktuelt å vurdere om det er behov for å kreve at skiftdata også er tilgjengelig for avgiftsmyndighetenes oppgavekontroll ved de ordinære tomånedsterminene.

5.5 Leveringsmåte

Forslaget forutsetter elektronisk overføring av skiftdata fra drosjesentralene til skatte- og avgiftsmyndighetene via Altinn.

5.6 Personvern

Formålet med lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) er å beskytte den enkelte mot at personvernet blir krenket gjennom behandling av personopplysninger. Som personopplysninger anses opplysninger og vurderinger som kan knyttes til enkeltpersoner, jf. personopplysningsloven § 2 nr. 1.

Det er vurdert om lov- og forskriftsforslaget reiser problemstillinger knyttet til personopplysningsloven og det forhold at opplysninger om drosjeeieren og ansatte sjåførere lastes ned til en tredjepart, drosjesentralene, før de innberettes til skatte- og avgiftsmyndighetene. Vi kan ikke se at det er tilfelle. Det er bare opplysninger som er nødvendige for å føre kontroll med skatte- og avgiftsgrunnlaget som kreves innberettet.

Pliktene til de behandlingsansvarlige (drosjeeierne og skatte- og avgiftsmyndighetene) og databehandleren (drosjesentralene) vedrørende behandling av personopplysninger er regulert i personopplysningsloven. Blant annet skal det gjennom planlagte og systematiske tiltak sørge for tilfredsstillende informasjonssikkerhet med hensyn til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet ved behandling av personopplysninger. Det er også i partenes interesse å innrette seg slik at skjermingsverdige opplysninger blir beskyttet på en forsvarlig måte. Drosjeeierne vil i henhold til personopplysningsloven være behandlingsansvarlig for opplysninger om ansatte sjåførere og plikter blant annet å iverksette tekniske og organisatoriske tiltak for å beskytte disse. Samme plikter påhviler skatte- og avgiftsmyndighetene for samtlige person- og næringsopplysninger. Skatte- og avgiftsmyndighetene har i tillegg taushetsplikt etter ligningsloven § 3-13 nr. 1 og merverdiavgiftsloven § 13-2.

5.7 Sanksjon ved manglende rapportering

De som er pliktige til å gi oppgave etter ligningsloven kapittel 6, kan ilegges en løpende tvangsmulkt frem til oppfyllelsen skjer etter ligningsloven § 10-6 eller ilegges gebyr ved for sent eller ikke innleverte oppgaver etter ligningsloven § 10-8. Etter merverdiavgiftsloven § 21-1(1) kan avgiftsmyndighetene pålegge den som ikke har etterkommet plikten til å gi opplysninger eller kontrolloppgaver etter §§ 16-1 til 16-6 å gi opplysninger under en daglig løpende tvangsmulkt.

Tredjepartsoppgaver som innberettes ukrevd til ligningsmyndighetene året etter inntektsåret sanksjoneres i dag med gebyr etter ligningsloven § 10-8, jf. forskrift 22. januar 1991 nr. 57 om gebyr ved for sent eller ikke leverte ligningsoppgaver. Etter forslaget skal det inntil videre skje en årlig samlet oppgaveinnlevering for skatt og merverdiavgift til kontrollformål. Det vil dermed være tilstrekkelig at sentralene kan ilegges gebyr etter ligningsloven. Lovhenvisningene i merverdiavgiftsloven § 21-1 foreslås derfor ikke utvidet til å omfatte forslaget til ny § 16-8. Det anses heller ikke nødvendig å foreslå en bestemmelse om gebyr i merverdiavgiftsloven.

Bestemmelsen om gebyr i ligningsloven § 10-8 henviser til oppgaver som skal leveres i maskinlesbar form etter ligningsloven § 6-16 bokstav c. For at sentralene skal kunne ilegges gebyr, foreslås det at ligningsloven § 6-16 bokstav c endres slik at den også henviser til ligningsloven § 6-3 nr. 8.

Det vises til forslag til endringer i ligningsloven § 6-16 bokstav c.

Ligningsloven kapittel 6 og merverdiavgiftsloven kapittel 16 legger vanligvis oppgaveplikten til den som selv har hånd om opplysningene, slik som for eksempel lønnsoppgaver fra arbeidsgivere, saldo- og renteoppgave fra bank og andre finansieringsinstitusjoner. Forslaget avviker fra dette da det normalt vil være drosjeeierne, og ikke drosjesentralene, som i utgangspunktet har hånd om de opplysningene som skal innberettes.

For at drosjesentralene skal kunne oppfylle sine oppgaveplikter er de avhengig av at drosjeeierne overfører skiftdata til sentralene. Drosjeeierne er i denne sammenheng ikke tredjepart, og verken ligningsloven §§ 10-6, 10-8 eller merverdiavgiftsloven § 21-1 er anvendelig på deres eventuelle manglende overføring av data fra taksameteret til sentralen. Siden oppgjør for all annen kjøring enn det som er gjort opp kontant først skjer etter at drosjeeier gir relevant taksameterinformasjon til sentralen, er det grunn til å tro at drosjeeier som hovedregel vil medvirke til at sentralens oppgaveplikt oppfylles. Eventuell manglende medvirkning fra drosjeeiere kan synliggjøres på ulike måter i forbindelse med levering av oppgavene. For eksempel slik at oppgaven for vedkommende drosjeeier markeres på en særskilt måte. Dermed har ligningsmyndighetene incitament til å undersøke vedkommende drosjeeier og ansatte sjåførere nærmere. Viser en slik undersøkelse at det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger i selvangivelsen eller næringsoppgaven kan det være aktuelt å ilegge drosjeeieren og eventuelt ansatt sjåfør tilleggsskatt. For drosjeeier kan det også være aktuelt med forhøyet utgående merverdiavgift, jf. merverdiavgiftsloven § 21-2, eller tilleggsavgift grunnet eventuell manglende omsetningsoppgave for merverdiavgift, jf. merverdiavgiftsloven § 21-3. Tilleggsavgift benyttes også når drosjeeier får etterberegnet merverdiavgift på grunn av uteholdt omsetning etter gjennomført kontroll.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Ca 80 pst av drosjeeierne overfører i dag fortløpende opplysninger fra taksameterets skiftlapp elektronisk til drosjesentralen. For disse vil ikke forslaget innebære noen ekstra kostnader. De som ikke rapporterer på denne måten, vil sannsynligvis på sikt måtte foreta investeringer i taksametre som muliggjør slik overføring for å lette sentralenes arbeid med innberetningsplikten.

Sentralene må tilrettelegge for at opplysningene fra den enkelte drosje kan mottas, lagres og bearbeides på en slik måte at det kan foretas en årlig innrapportering til skatte- og avgiftsmyndighetene i samsvar med de krav som vil bli stilt i forskrift. Selve mottakelsen av skiftlappen vil ikke medføre vesentlige ekstrakostnader for storparten av bransjen da både programvare og øvrig teknisk utstyr allerede skal være på plass. Derimot vil det være driftsmessige og administrative kostnader knyttet til å bearbeide dataene med sikte på å innberette disse i samsvar med de krav som settes i forskriften. For sentraler som eventuelt ikke har direkte oppkobling må det foretas investeringer som vil få systemtekniske, driftsmessige, økonomiske og administrative konsekvenser.

Forslaget innebærer at skatteetaten får kontrollopplysninger fra ett nytt næringsområde. Selve systemet for mottak av grunnlagsdata er som nevnt under

endring, og det vil ikke medføre store kostnader å implementere oppgavene fra sentralene når dette er klart. Det vil medføre enkelte kostnadene til å utarbeide informasjonsmateriell og følge opp drosjesentralene i oppstartsfasen. Disse kostnadene må ses i sammenheng med den skatte- og kontrollmessige nytteverdien løsningen vil gi ved at det blir enkelt å kontrollere sentrale tallstørrelser hos drosjeeierne allerede under ligningsbehandlingen.

7 Forslag til lovendringer

Ligningsloven ny § 6-3 nr. 8 skal lyde:

Nr. 8. Drosjesentraler skal ukrevet gi opplysninger fra skiftlapen for løyvehavere som er tilsluttet sentralene.

Nåværende bestemmelse i ligningsloven § 6-3 nr. 8 og nr. 9 blir ny nr. 9 og ny nr. 10.

Ligningsloven § 6-16 c skal lyde:

c. i forskrift bestemme at følgende oppgaver skal leveres i maskinlesbar form: Lønnsoppgaver mv. etter § 6-2, saldo- og renteoppgaver ved årsskifte eller ved oppgjør av konti i løpet av det siste inntektsår etter § 6-4 og § 6-13 nr. 2 d, kontrolloppgaver etter § 6-3 nr. 6 til 8, kontrolloppgaver fra verdipapirregistre etter § 6-5, livsforsikringspremie, pensjonsforsikringspremie, innskudd etter innskuddspensjonsloven og innskudd i individuell pensjonsavtale (IPA) mv., spare- og fondsinnskudd, tilskudd til forskningsinstitutter mv. og betaling for pass og stell av barn mv. og gaver til selskaper, stiftelser, sammenslutninger eller registreringsenheter etter § 6-6, utbetalinger mv. fra forsikringsselskaper, banker og forvaltningsselskaper for verdipapirfond etter § 6-7, aksjonæroppgaver etter § 6-11, oppgaver fra Arbeids- og velferdsetatens innkrevingsentral og Statens innkrevingsentral etter § 6-13 nr. 4, fordelingsoppgaver over inntekter, kostnader og formue i boligselskap som omfattes av skatteloven § 7-3, samt tilsvarende fordelingsoppgaver fra boligsameier, jf. skatteloven § 7-11.

Merverdiavgiftsloven ny § 16-8 skal lyde:

§ 16-8. Drosjesentralers opplysningsplikt

(1) Drosjesentraler skal ukrevet gi opplysninger fra skiftlapen for løyvehavere som er tilsluttet sentralene.

(2) Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av oppgave- og opplysningsplikten etter første ledd. Forskriften kan begrense og frita for oppgaveplikt.